

TOFTA

Socken i Stenkumla [ting](#) i Hejde [setting](#), [Medeltredingen](#). Skrivs tidigast ca 1235, i den äldsta [taxuslistan](#), som "Tuftu" och i den från 1200-talets senare del som "Tofta". Sockennamnet var ett ord "toft", tomt, åker nära tomten, inhägnad plats (nära gården).

Kyrkan har föregåtts av en liten sådan med absidkor, till vilken de nedre delarna av tornet fogades i början av 1200-talet. Möjligen kan [Strelows](#) årtalsangivelse, 1166, avse starten för bygget av denna kyrka. I mitten av 1200-talet förhöjdes tornet, samtidigt som det äldre långhuset fick valv. En bit in på 1300-talet revs det äldre koret och långhuset och istället uppfördes de nuvarande i 1300-talets mitt. På triumfbågsväggen är fragmentariska målningar från samma tid och i södra långhusfönstret finns en rest av de medeltida glasmålningarna. Målningarna i tornet och tornbågen härrör från mitten av 1200-talet. *Möjligen* avser den äldre taxuslistans årtalsangivelse 1244 en invigning i samband med dessa. Dopfunten är från den äldsta kyrkan, utförd av den anonyme mästaren "Semi-Byzantios". Altartavlan är från mitten av 1300-talet, d v s samtidigt med korets uppförande, liksom S:t Olofsbilden och madonnan.

Från Tofta är två domare kända, Olof Rangvald som 1288 var settingsdomare för Hejde setting och Olof Krokstade 1408, som var landsdomare för Medeltredingen.

I taxuslistorna har socknen en avgift om 1 ½ mark.

Foto Dick Wase.

Människornas Visby, den överlägset bästa guiden till Visbys medeltidshistoria.

HAIMDAGAR
Sökemagasin för allt tidens Gotland

En jämförelse med Covid-19

Asiaten 1957
Över 5000 sjuka
Svårskilt utbrott i skolerna
Anders R Johansson, sid 11-13

Ytterligare anteckningar av en nazistisk antisemit i Ekeby 1932-36
Undertryckt och sammanströdd i ett tretal böcker *** sid 6-13

RÅDET I VISBY
Från till ca 1585
Dick Wase sid 12-41

Industrihamnen på Åhr 1932-1947
Dåtida intervju, unika fotos
sid 23-26

När- och varför- byggdes Vårfru-kyrkan i Visby?
Dick Wase, sid 47-48

- Markdelning på Torsburg 1638-39 sid 27
- Brandskotsvärderingar i Gammelgårn 1872 sid 29
- Biskop Karls martyrdöd 1220 och Gutalagens tillkomst sid 30
- Summa Fiskefångst 1949 + Folkmånen med tank sid 31

Flyttningar och Jordbruk Mangsarve vintern-sommaren 1921 sid 34-36

Torpederad och sänkt fyra gånger 1939-41 sid 33

Vräkning på Hallfreda 1937 sid 37

Fotboll Segrare och förlorare mål-väp-pojngänget 1935 - 2011 sid 37

Haimdagar ISSN 1403-8111 www.haimdagar.se

Prenumerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*.
info@haimdagar.se

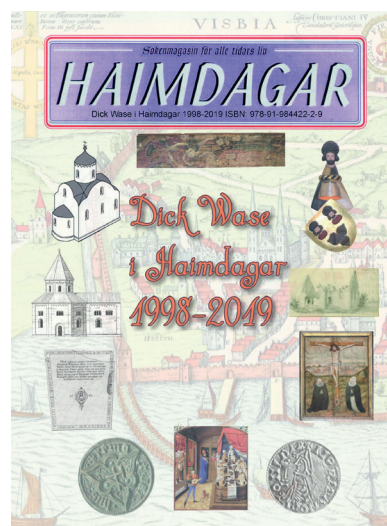
DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan

Dick Wase

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.

Livet på Visborg slott, av Anders R Johansson. Den ultimata boken om den en gång stora och mäktiga borgen i Visbys sydöstra hörn.

Dick Wase i Haimdagar 1998-2019. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

